

Gäller för: Kvinnosjukvård

Innehållsansvar: Anna-Karin Broman, (annbr25), Överläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-28

Giltig till: 2028-04-28

Gravida yngre än 18 år

Revidering i denna version

Inga ändringar i denna version.

Abortsökande under 18 år

Alla abortsökande under 18 år ska ha kuratorskontakt på Kvinnokliniken eller om möjlighet finns hos redan etablerad kuratorskontakt (remiss skrives).

Kuratorsbesöket bokas av sköterskan vid gymmottagningen samtidigt som patienten bokar tid. Patienten informeras om att avsätta gott om tid för abortrådgivningsbesöket.

Vid besöket kontrollerar sekreteraren ID samt om journal finns i Obstetrix och anger det på planeringsunderlaget.

Alla abortsökande **under 15 år** anmäles till Socialtjänsten av läkaren som träffar patienten vid abortrådgivningsbesöket. "Vi gör alltid så att kurator och Socialtjänst kopplas in när någon är gravid och så ung som du är". Se särskild mall för brev till Socialtjänsten, Mottagningsenheten, sidan 4 i detta PM.

Kurator samråder vid behov med Socialtjänsten om abortsökande är **mellan 15 och 18 år**.

Kuratorn har även kontakt efter aborten via telefon eller besök för psykosocial uppföljning.

Ofta har patienten någon med i sällskap vid abortrådgivningen. Oavsett vem sällskapet är, se till att samtal med patienten i enrum alltid tillgodoses till exempel efter gynundersökningen.

Fråga alltid efter

- Hur gammal är partnern/barnafadern?
- Frivilligt sex i samband med att du blev gravid - fördjupa frågorna vid tveksamhet i svaret för att få fram om det förekommit hot, tvång eller våld.

- Önskar du abort själv? Är det andra som vill att du ska göra abort?
- Vet dina föräldrar om att du är gravid?

Abortlagen säger att den gravida bestämmer över sin kropp själv oavsett ålder. Om patienten vill föda och föräldrarna vägrar hen det är det ett fall för Socialtjänsten.

Ta upp risken för att hen kan behöva stanna kvar på sjukhuset i samband med aborten (oavsett abortmetod) – bättre att berätta för föräldrarna själv i förväg än att de blir uppringda av sjukhuset när hon blir inlagd. Flertalet föräldrar blir bättre stöd än patienterna kunnat förutse. Kan kuratorn prata med föräldrarna? Vilken strategi behöver hen planera för om det ska ske i hemlighet för föräldrarna? Annat vuxet stöd i närheten? Läkaren journalför om vårdnadshavare är informerad eller inte.

Finns risk för hedersrelaterat våld? Vid misstankar om eller reellt hot för så kallat hedersrelaterat våld samråd med Länsstyrelsen i Göteborg, tel 031-605000 (telefonväxel) Detta görs före eventuell anmälan till Socialtjänsten. Samråd kan dock ske med Socialtjänsten anonymt.

Alla abortsökande under 18 år ska ha återbesök till barnmorska vid Ungdomsmottagningen som **uppföljning av preventivmedelsrådgivningen**. Läkaren skickar remiss med kopia på abortrådgivningsbesöket. Överväg även återbesök till Kvinnokliniken.

Om patienten uteblir från abortrådgivningsbesöket kontaktar sköterskan på gynomtagningen telefonledes patienten eller den ungdomsmottagning som bokat tiden.

Alla abortpatienter får med ett graviditetstest hem med uppmaning att efter fyra veckor kontrollera att det blivit negativt. Läkaren gör en bedömning vid abortrådgivningsbesöket av om patienten är mogen nog att ta ansvar för detta. Om hen inte är mogen, är det viktigt att en vuxen kopplas in som kan ta det ansvaret. Samråd med patienten angående vem. Journalför bedömning och beslut.

Gravida under 18 år som ämnar föda

Sedvanligt inskrivningssamtal hos barnmorskan.

Alla gravida under 18 år ska ha extrabesök hos barnmorska:

Tänk på att samtal i enrum med patienten måste tillgodoses.

Ställ samma frågor om den sexuella frivilligheten som nämns till abortpatienten ovan.

Ställ även frågan om hen *någon* gång råkat ut för sex med tvång eller våld. Viktig uppgift för handläggningen av förlossningen.

Fråga dessutom om omständigheterna kring beslutet att fullfölja graviditeten

- Vad är det som gör att du väljer att föda barnet?

- Är det din egen önskan att föda barnet? Vad tycker barnafadern? Vad tycker era föräldrar?

Berätta att vi **alltid** kontaktar Socialtjänsten för planering kring det väntade barnet. (Se särskild mall för brev till Socialtjänsten, sid 4) Anmälan skrivs av läkaren.

Barnmorskan ordnar ett gemensamt möte med Socialtjänsten, patienten och lämpliga inom nätverket runt patienten senare under graviditeten. Kurator kan eventuellt vara behjälplig.

Gravid under 18 år som kontaktar oss för missfall eller blödning i tidig graviditet, som inte fått läkar- och kuratorskontakt vid abortrådgivning eller barnmorskemottagning.

- Erbjud läkarbesök på Kvinnokliniken
- Tänk också på att alltid erbjuda återbesök till Kvinnokliniken för att reda ut omständigheterna omkring att hen blev gravid samt för eventuell preventivmedelsrådgivning. Se i övrigt ovanstående angående abortsökande.
- Glöm inte remiss till kurator för uppföljning.

Vid behov av råd vid juridiska problem i dessa frågor sök VG-regionjurist.

Vid misstanke om att graviditeten är en följd av ett sexualbrott, samråd med NFC telefon 010-562 80 20 angående hur hantera abortmaterial eller så kallat faderskapsprov på bästa sätt.

Mall för anmälan till Socialtjänsten angående unga gravida

Diktera som brev. Välj ett av nedanstående alternativ

1. Ovanstående är gravid och söker på gynomtagningen för abortrådgivning. Med tanke på patientens ringa ålder önskar vi er medverkan vid bedömningen av om graviditeten är en signal på att denna unga patient far illa.
2. Ovanstående är gravid och ämnar fullfölja graviditeten. Med tanke på patientens ringa ålder önskar vi er medverkan vid bedömning av
  - Om graviditeten är en signal på att patienten far illa
  - Stödet runt patienten
  - Planeringen för det väntade barnet

Under det ska du lämna uppgifter om

- Eventuellt mobilnummer
- Graviditetsvecka
- Graviditetspartners ålder
- Föräldrar
- Vårdnadshavare (som föräldrarna är skilda)
- Vårdnadshavare vet om/vet inte om graviditeten
- Kontaktad kurator och telefonnummer till den
- Övriga upplysningar
- Underskrift och tjänsteställning

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kvinnosjukvård

Innehållsansvar: Anna-Karin Broman, (annbr25), Överläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10091-1306821591-81

Version: 7.0

Giltig från: 2026-04-28

Giltig till: 2028-04-28